

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2017CC858

Zaaknummer Klachtencommissie 2015W1412

datum uitspraak 11/10/2017

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. M. Bomers, advocaat te Nijmegen,

te voldoen door:

de Orde der Norbertijnen (Abdij van Berne),
gevestigd te Heeswijk-Dinther,
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 24 april 2017, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 22 september 2016 met zaaknummer 2015W1412, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 29 oktober 2016, waarin verweerder te kennen geeft de grondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is eveneens door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 9 mei 2017 heeft mr. Bomers namens verzoeker de gestelde geleden vermogensschade nader toegelicht. Bij brief van 18 mei 2017 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling aan partijen de definitieve categorie-indeling kenbaar gemaakt en aan mr. Bomers meegedeeld dat – in aanvulling op de stukken die bij brief van 9 mei 2017 reeds door mr. Bomers waren overgelegd - geen nadere stukken hoefden te worden overgelegd. Desgevraagd heeft verweerder bij brief van 23 juli 2017 op de overgelegde stukken gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker komt uit een katholiek gezin met vijf kinderen. Hij ging naar [opleiding] in [plaats] omdat hij priester wilde worden. Hij werd ondergebracht op het internaat van [instelling]. Verzoeker is in de periode [jaar]-[jaar] seksueel misbruikt door wijlen [naam] (hierna: [naam]), die aldaar [vak] doceerde. [naam] is gedurende drie jaren verzoekers leraar geweest, te weten in de eerste en de tweede klas (verzoeker heeft het eerste schooljaar overgedaan omdat hij doubleerde). In die jaren is verzoeker door [naam] seksueel misbruikt, maar ook nadat [naam] niet meer verzoekers leraar was, bleef het misbruik doorgaan.

Het seksueel misbruik is begonnen toen [naam] verzoeker liet nablijven na de les. Wanneer alle kinderen de klas uit waren, begon [naam] verzoeker aan te halen, aan te raken, te kussen en te strelen. De eerste keer verstijfde verzoeker van schrik; hij was streng opgevoed met veel respect voor gezag. Ook 's avonds werd verzoeker door [naam] misbruikt. [naam] was namelijk ook regelmatig surveillant als de jongens na het eten vrij waren. Bij die gelegenheden gebod [naam] verzoeker om naar het klaslokaal te gaan. Aldaar was het in de avond donker. [naam] zette verzoeker tegen de muur, kleedde hem uit en uiteindelijk waren zowel verzoeker als [naam] naakt. [naam] betastte het geslachtsdeel van verzoeker, reed tegen verzoekers voor- en achterkant aan en tongzoende hem. Ook werd verzoeker gedwongen om het blote geslachtsdeel van [naam] te betasten. Na ongeveer tien minuten begon [naam] dan te schokken en vrij snel daarna was het afgelopen. Verzoeker diende te zwijgen over wat er zich tussen hen afspeelde. Verzoeker begon zich gaandeweg een gebruiksvoorwerp te voelen en schakelde zijn gevoel tijdens het misbruik uit. Hij durfde er met niemand over te spreken (ook thuis niet) en voelde zich steeds ongelukkiger en eenzamer op het internaat. Daarbij speelde ook mee dat [naam] na afloop van het seksueel misbruik - wanneer beiden weer op de recreatiezaal waren - nogal onpersoonlijk deed tegenover verzoeker, alsof zij elkaar niet kenden.

Op een avond in het derde jaar op het internaat moest verzoeker weer naar het klaslokaal gaan. Toen heeft [naam] verzoeker geslagen omdat verzoeker vervelender werd in de les. Nadien heeft [naam] verzoeker weer aangehaald, waarna het seksueel misbruik weer door ging. Tijdens een in [plaats] georganiseerde retraite waarbij het onderwerp seksualiteit aan bod kwam, heeft verzoeker aan een [religieus] in grote lijnen durven te vertellen wat hem door [naam] werd aangedaan. De volgende dag was [naam] van het internaat verdwenen. Niemand is nadien teruggekomen op wat [naam] verzoeker had aangedaan. Verzoeker voelde zich veward en eenzaam.

Samenvattend is verzoeker in de periode [jaar]-[jaar] wekelijks (en soms ook meerdere keren per week) seksueel misbruikt door [naam], in totaal zeker zo'n 200 keer. Dit misbruik vond in het klaslokaal plaats tijdens het nablijven en gedurende de avonden als verzoeker naar het klaslokaal moest komen.

Het misbruik bestond uit betasting van verzoekers intieme delen, kussen en strelen. In de avonduren werd verzoeker tegen een muur gezet, werd hij uitgekleed, en betastte [naam] verzoekers geslacht. Beiden waren naakt. [naam] reed (naakt) tegen verzoeker aan (tegen zijn

voor- en achterkant) en tongzoende verzoeker. Verzoeker diende ook het geslachtsdeel van [naam] te betasten. Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik 12 jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie zoals vermeld onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker. In voornoemd advies is de klacht van verzoeker gegrond verklaard. Dit advies is voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van twaalf jaar.
- Het misbruik heeft meerdere jaren voortgeduurd, te weten in de periode [jaar] –[jaar].
- Het misbruik bestond uit (gedwongen) betasting van intieme delen over en weer, (tong)zoenen, uitkleden van verzoeker waarbij [naam] zich ook ontkleedde en beiden naakt waren, aanrijden tegen de voor- en achterkant van verzoeker.
- Het misbruik heeft frequent (wekelijks en soms ook meerdere keren per week) plaatsgevonden, in totaal zeker zo'n 200 keer.
- Het misbruik vond plaats in het internaat dat op dat moment thuis was voor verzoeker en waardoor zijn gevoel van veiligheid werd geschaad.
- Verzoeker heeft er lange tijd met niemand over durven spreken, ook niet met zijn ouders.
- Het misbruik heeft één keer geleid tot slaag omdat verzoeker (door het misbruik) zich opstandiger in de klas gedroeg.
- Verzoeker werd gemaand erover te zwijgen.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel.

Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van

sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Bomers (in aanvulling op de stukken die reeds waren meegezonden bij indiening van het aanvraagformulier) bij brief van 9 mei 2017 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker is door het seksueel misbruik dat hem is aangedaan in zijn ontwikkeling beschadigd. Reeds op jonge leeftijd ontwikkelde hij psychische klachten. Zo heeft hij reeds in de 6^e klas van [opleiding] (op het internaat) een psychiater en psycholoog geconsulteerd wegens angstklachten. Verzoeker heeft zijn gehele leven gekampt met psychische klachten en deze vormen een rode draad door zijn leven. Hij lijdt aan een ernstige posttraumatische stressstoornis, is gedurende vele periodes onder psychiatrische behandeling geweest en gebruikt door medici voorgeschreven medicatie. Zijn psychische klachten (laag zelfbeeld met onzekerheid, nachtmerries, depressies, boosheid en remmende angsten) vinden hun oorsprong in het seksueel misbruik dat hem in zijn jeugd langdurig en frequent is aangedaan.

Het seksueel misbruik en de psychische gevolgen daarvan hebben er toe geleid dat zowel verzoekers schoolperiode, als zijn werkzame leven minder goed zijn verlopen dan het geval zou zijn geweest indien verzoeker niet seksueel zou zijn misbruikt.

Verzoeker is in het eerste jaar op het gymnasium gedoubleerd, is in [jaar] gezakt voor het eindexamen [opleiding] en heeft daarop (nadat de geconsulteerde psycholoog verzoeker had afgeraden om priester te worden) de wens om priester te worden laten varen; dit alles zeer tot teleurstelling van zijn ouders, waardoor ook verzoekers relatie met zijn ouders sterk negatief werd beïnvloed. Verzoeker is vervolgens begonnen met verschillende andere opleidingen, maar heeft die voortijdig afgebroken. Psychische problemen belemmerden hem. Uiteindelijk heeft hij in [jaar] (na het volgen van 18 maanden avondonderwijs in combinatie met een parttime baan) alsnog zijn [diploma behaald], waarna hij is gaan werken beneden zijn niveau.

Later in zijn leven heeft hij voor aanvullende opleidingen alsnog diploma's behaald, waaronder in [jaar] een universitair diploma (doctoraal) [studie]. Alle opleidingen na [jaar] heeft hij gedaan naast een fulltime baan en een gezin. Het is uitdrukkelijk niet alleen die combinatie van gezin en werk geweest die heeft geleid tot vertraging in zijn opleiding, maar juist de veelvuldig manifeste psychische problemen die voortkwamen uit zijn belaste voorgeschiedenis van seksueel misbruik. Een studie [studie] heeft hij destijds niet aangedurfd.

Verzoeker is ook in zijn verdere werkzame leven gehinderd geweest door zijn (aan het seksueel misbruik gerelateerde) psychische problemen. Hij is herhaaldelijk ziek geweest (ziektewet), heeft periodes met fors alcoholgebruik gekend en heeft zich herhaaldelijk gedwongen gevoeld om ontslag te nemen. Hij heeft pas later in zijn carrière op academisch niveau werkzaam kunnen zijn en een bijbehorend inkomen kunnen genereren. Ook heeft hij - gehinderd door angsten en een negatief zelfbeeld - soms niet kunnen doorstromen naar een hogere functie en heeft hij het voorzitterschap van de ondernemingsraad niet op zich kunnen nemen. Uiteindelijk is verzoeker vervroegd met pensioen gegaan. Hij kreeg de ziekte [ziekte], maar ook dat hangt - aldus verzoekers psychiater - samen met zijn angsten en spanningen. Ook na zijn pensionering kampte verzoeker met een opleving van zijn psychische klachten, waardoor behandeling bij psychiater en psychotherapeut noodzakelijk was.

Verzoekers vermogensschade bestaat uit misgelopen inkomsten (door het verloop van zijn carrière op een lager niveau met een lager inkomen dan in de situatie zonder seksueel misbruik mogelijk zou zijn geweest en door de opgetreden vertraging bij het betreden van de arbeidsmarkt), alsmede uit gemaakte kosten voor niet afgeronde opleidingen, gemaakte kosten voor therapie die voor zijn rekening zijn gebleven en kosten voor medicatie en reiskosten.

Daarnaast is ook sprake geweest van een mindere pensioenopbouw. Naast vermogensschade is uiteraard ook sprake (geweest) van een verminderde levensvreugde. Verzoeker wenst aanspraak te maken op de maximale advisering onder de Compensatiecommissie, onder aftrek van de €20.000,-- die hij reeds van de zijde van verweerder heeft ontvangen.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 23 juli 2017 gereageerd. Op enkele onjuiste feitelijkheden in de brief van Mr Bomers na (waarop verweerder geen commentaar wenst te leveren) onderschrijft verweerder in grote lijnen het betoog en de conclusie van mr. Bomers zoals vervat in haar brief van 9 mei 2017.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gereede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Verzoeker heeft vele stukken overgelegd, waaronder diploma's, getuigschriften, stukken waaruit het verloop van zijn werkzame leven blijkt en diverse medische / psychologische verklaringen. Voor de Compensatiecommissie is onmiskenbaar aannemelijk geworden dat het seksueel misbruik, dat als uitzonderlijk is aangemerkt, verzoekers leven in velerlei opzichten negatief heeft beïnvloed.

Zo is verzoekers [opleiding] te [plaats] niet ononderbroken verlopen. Dit gegeven dient - aldus de Compensatiecommissie - te worden toegerekend aan het ernstige en veelvuldige seksueel misbruik dat verzoeker juist in die jaren werd aangedaan. Uit het feit dat verzoeker jaren later alsnog zijn [diploma] en een universitaire studie heeft behaald, kan bovendien worden afgeleid dat verzoeker zeer zeker wel over de capaciteiten beschikt voor het afronden van dergelijke opleidingen. De op het internaat opgelopen vertraging (waardoor verzoeker later de arbeidsmarkt betrad), is een aspect dat de Compensatiecommissie betreft bij het vaststellen van de vermogensschade.

Uit verzoekers consistente en indringende relaas in combinatie met de vele overgelegde medische en psychologische stukken (waaronder de brief van 16 september 1994 van drs. [naam] (psychiater) en de brief d.d. 9 maart 2012 en het ongedateerde verslag van drs. [naam] (psychotherapeut)) komt het beeld naar voren dat verzoeker door zijn psychische problemen inderdaad belemmerd is in zijn sociale en dus ook in zijn werkzame leven. Zo schrijft [psychotherapeut] in zijn verslag dat sprake is van een chronische en ernstige PTTS, dat verzoekers persoonlijkheidsontwikkeling flink beschadigd is door de traumatische en vernederende ervaringen en dat de daardoor ontstane problematiek invaliderend heeft doorgewerkt in verzoekers werk- en sociale context. Dankzij verzoekers intelligentie en aimabele karakter heeft verzoeker, aldus nog steeds schrijft [psychotherapeut] zijn leven enigszins invulling kunnen geven, maar na zijn pensionering is hij in toenemende mate vast gelopen. Hij heeft jarenlang psychologische behandeling ondergaan en medicijnen voorgeschreven gekregen.

Het is voor de Compensatiecommissie al met al voldoende aannemelijk geworden dat verzoekers werkzame leven minder gunstig is verlopen (in verband met het verlaat bereiken van een academisch niveau en gemiste promoties), dan in de hypothetische situatie waarin hij niet seksueel zou zijn misbruikt. Daarbij wordt opgemerkt dat van andere potentieel verstorende factoren in verzoekers leven niet is gebleken.

De vraag of de afgebroken opleidingen (academie en studie [studie]) en verzoekers vroeg pensionering verband hielden met het seksueel misbruik en de gevolgen daarvan, laat de Compensatiecommissie in het midden.

De ontstane vermogensschade (misgelopen inkomsten, lagere pensioenopbouw, verlaat betreden van de arbeidsmarkt door opgelopen vertraging op het gymnasium) dient voor vergoeding in aanmerking te komen. De volledige geleden vermogensschade is niet exact te berekenen en zal daarom schattenderwijs worden vastgesteld. Daarin zullen ook de kosten worden meegewogen van behandelingen, medicijnen en reiskosten die voor verzoekers rekening zijn gebleven. In dit verband wordt opgemerkt dat verweerder - blijkens de brief van 23 juli 2017 - in grote lijnen het betoog en de conclusies van mr. Bomers over de gestelde vermogensschade onderschrijft.

4.6 Daarnaast kan verzoeker uiteraard ook aanspraak maken op een vergoeding voor geleden immateriële schade (smartengeld). Het seksueel misbruik heeft diep ingegrepen in verzoekers leven en dit in vele facetten negatief beïnvloed. Dit geldt zowel voor verzoekers eigen leven, als ook voor verzoekers relatie met zijn directe naasten, zoals zijn echtgenote en kinderen. De Compensatiecommissie wenst ten overvloede op te merken dat verzoekers relaas over schuld- en schaamtegevoelens waarmee hij kampt (en heeft gekampt) invoelbaar is, maar dat verzoeker geenszins schuld draagt aan hetgeen [naam] hem heeft aangedaan. Het is [naam] geweest die bij herhaling grenzen heeft overschreden. Bovendien kan en mag van een kind (ook als het om een tiener gaat) in de setting van destijds - waarin verzoeker verstrikt is geraakt in het door [naam] gespannen web - niet verlangd worden dat het daar op eigen gelegenheid uitgaakt en dat het weerstand biedt aan het fysieke en geestelijke overwicht van een volwassene van wie het kind afhankelijk is. De Compensatiecommissie wenst - tot slot - haar bewondering uit te spreken voor de wijze waarop verzoeker inhoud heeft gegeven aan zijn leven ondanks het hem aangedane seksueel misbruik en de daaruit voor hem voortgevloeide problemen.

4.7 De Compensatiecommissie acht gelet op de geleden vermogensschade vermeerderd met de immateriële schadevergoeding wegens de verminderde levensvreugde en het aangedane leed, het maximaal te adviseren bedrag in dit geval passend. Zij komt dan ook tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €100.000,- voor materiele en immateriële schade geadviseerd dient te worden. Verzoeker heeft van de zijde van verweerder krachtens een vaststellingsovereenkomst reeds €20.000,- ontvangen. Het is de Compensatiecommissie blijkens een brief van mr. A.M.W. Verdegaal aan de Klachtencommissie van 23 maart 2016 gebleken dat verweerder na overleg met verzoeker (dat zich tussen 17 en 23 december 2011 heeft voltrokken) alsnog heeft afgezien van de in voornoemde vaststellingsovereenkomst opgenomen finale kwijting. Dit betekent dat voornoemd bedrag krachtens artikel 4 van de Compensatieregeling op het te adviseren bedrag in mindering moet worden gebracht, zodat een te adviseren bedrag van €80.000,- resteert.

4.8 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €3.988,37 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van redelijke kosten van rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €80.000,-- te betalen aan verzoeker, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €3.988,37 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. D.J. van der K. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 11/10/2017 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter